

18 december 2009

van: [REDACTED] 5.1.2e

aan: [REDACTED] 5.1.2e

c.c.:

[REDACTED] 5.1.2e

[REDACTED] 5.1.2e

betreft: *Stand van zaken nieuwe helihaven-initiatieven sinds inwerkingtreding RBML-decentralisatie*

1. Vooraf

Hierbij informeer ik je over de eerste discussies rond nieuwe helihaven-initiatieven in Gelderland, sinds de decentralisatie van de RBML-taken op 1 november 2009 in werking is getreden. Deze notitie is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- Onder 2: nadere uitleg vastgesteld beleidskader omgevingsbeleid luchtvaartterreinen Gelderland.
- Onder 3: stand van zaken bij het meest concrete initiatief op dit moment (te Heteren).
- Onder 4: stand van zaken bij andere nieuwe initiatieven (te Barneveld, Stroe en Wezep).
- Onder 5: discussie over een reeds bestaande helihaven op een niet wenselijke lokatie (te Elst).

2. Mogelijkheden voor helihavens in omgevingsbeleid luchtvaartterreinen Gelderland

Deze mogelijkheden zijn vastgelegd in paragraaf 3.3 van de beleidsnota die op 27 mei 2009 is vastgesteld door PS. Cruciaal hierin is de volgende passage: *"Het uitbreiden van het aantal helikopterterreinen (voor zowel individueel als collectief gebruik) wordt alléén denkbaar geacht op de regionale bedrijventerreinen in Gelderland, mits hier uiteraard wordt voldaan aan alle relevante randvoorwaarden"*.

Deze randvoorwaarden worden in de zelfde paragraaf als volgt gepreciseerd:

- a) Kansrijke bedrijventerreinen dienen een grote –internationale- uitstraling te hebben, en uitstekend ontsloten te zijn via het hoofdwegennet.
- b) De noodzaak voor een helihaven op de bedoelde bedrijventerreinen moet worden ondersteund door de betreffende gemeente (onder meer via het bestemmingsplan), waarbij de actieve medewerking van deze gemeente noodzakelijk wordt geacht.

Vermeldenswaard zijn verder nog de volgende passages uit de genoemde paragraaf 3.3 van de nota omgevingsbeleid:

- Voor een zelf ontwikkelende/initiatiefnemende rol van het provinciebestuur is tot dusverre onvoldoende aanleiding.
- Het specifieke beleid inzake helihavens zoals vastgelegd in deze paragraaf 3.3 is de facto te beschouwen als een vorm van nieuw ruimtelijk beleid, aangezien dit onderwerp niet aan de orde is gekomen in het vigerende Streekplan Gelderland 2005. Daarom hebben PS op 27 mei 2009 besloten om de hiervoor geschetste lijn te verankeren in de Structuurvisie bedrijventerreinen (die naar verwachting medio 2010 voorligt in PS).

3. Het initiatief te Heteren

Op 3 december jongstleden is oriënterend gesproken met de initiatiefnemers voor een helikopterstation met bedrijfsruimte aan de Ressennerbroek te Heteren (gemeente Overbetuwe).

Daarbij zijn de volgende conclusies getrokken:

- Het betreft hier géén regionaal bedrijventerrein,
- Het initiatief zou op zich kansrijk kunnen zijn gelet op de voorwaarden zoals verwoord onder criterium a) in hoofdstuk 2 van deze notitie, gezien o.a. de nabijheid van de A50.
- Aan criterium b) wordt echter vooralsnog absoluut niet voldaan, zo is inmiddels gebleken. De gemeente Overbetuwe acht dit initiatief namelijk strijdig met het vigerende bestemmingsplan (uit 2001) "Bedrijventerrein Heterenkum, uitwerkingsplan Heterenkum", en is niet bereid om mee te werken aan een herziening van dit bestemmingsplan.

Zolang in deze situatie geen verandering komt is het voor wat betreft dit initiatief dus "einde verhaal". De initiatiefnemers hebben inmiddels ook al aangegeven zich te gaan beraden op een andere lokatie voor de door hun gewenste helihaven.

4. Andere (meer en minder kansrijke) initiatieven

Aanvraag heliport Harselaar-West te Barneveld

Dit nieuwe initiatief zal binnenkort besproken worden met de gemeente Barneveld (door de uitvoerders van de RBML-taken samen met het team TALO/ROA), vanwege de bestemmingsplan-implicaties en omdat de gemeente onlangs een eigen beleid inzake helikopterterreinen heeft vastgesteld (is sinds 15 november in werking). De allereerste indruk van de realiteitswaarde is positief, ook omdat de beoogde lokatie onderdeel is van een regionaal bedrijventerrein. Het team B&S MERO/RU heeft al onderzocht of er in de nabijheid van de initiatieflocatie nog mogelijke raakvlakken met de ecologische hoofdstructuur liggen die aandacht zullen vragen in het hoe dan ook op te stellen MER. De nabijheid van de Esvelderbeek is hierin het meest vermeldenswaard, al is de eerste inschatting van B&S MERO/RU dat dit niet direct een onoverkomelijk probleem hoeft te geven. Wel wordt dit zeker een aspect van nader onderzoek.

Aanvraag helikopterlandingsplaats bij De Kruif Machines te Stroe (gemeente Barneveld)

Ook dit nieuwe initiatief wordt binnenkort besproken met de gemeente Barneveld. Het team B&S MERO/RU heeft al een eerste beoordeling uitgevoerd, met de volgende bevindingen:

- Op voorhand (los van de exacte inhoud van het initiatief) kan al geconcludeerd worden dat de beoogde lokatie strijdig is met het provinciale omgevingsbeleid luchtvaartterreinen, waarin uitbreiding van het aantal helihavens alleen denkbaar wordt geacht op de regionale bedrijventerreinen. Het valt te overwegen om de initiatiefnemer te adviseren aansluiting te zoeken bij het reeds genoemde initiatief op/bij het regionale bedrijventerrein Harselaar-West.
- Bijzondere omstandigheid is wel dat de gemeente Barneveld onlangs een verklaring van geen bezwaar (op basis van openbare orde en veiligheid) heeft afgegeven voor het uitvoeren van twee helikoptervluchten vanaf de bedrijfslokatie, dit t.b.v. een brandweeroefening. Kennelijk verdraagt de aangevraagde lokatie zich goed met de toelatingscriteria die de gemeente hanteert in haar reeds genoemde eigen beleidsnota. Dat maakt de vraag relevant hoeveel verklaringen van geen bezwaar de gemeente in de afgelopen jaren heeft afgegeven voor dit bedrijf zijn afgegeven, en in hoeverre deze verklaringen ook 'bedrijfsgerelateerd'? Met andere woorden: staat de gemeente Barneveld achter dit initiatief om het gebruik van deze lokatie door helikopters een meer permanent karakter te geven? Hierover wordt binnenkort overlegd met de gemeente.
- De beoogde lokatie ligt midden in een landbouwontwikkelingsgebied (LOG); bezien vanuit het 'groen-blauwe raamwerk' zijn er geen belemmeringen.
- CONCLUSIE: strikt formeel geredeneerd zou deze aanvraag, conform de eerste bullit, dienen te worden afgewezen. Mocht het bedrijf toch ruimte willen hebben voor helikoptertransport vanaf de bedrijfslocatie dan zou dat binnen het omgevingsbeleid luchtvaartterreinen alleen geregeld kunnen worden via de weg van 'tijdelijk en uitzonderlijk gebruik'.
- DISCUSSIEPUNT: Van belang in dit verband is echter wel de opstelling van de gemeente Barneveld. Wanneer de gemeente namelijk van oordeel zou zijn dat het (*nieuwe?*) initiatief van deze plaatselijke ondernemer gesteund moet worden, kan een situatie ontstaan waarin er géén sprake is van een regionaal bedrijventerrein, maar de gemeente wel bij de provincie het essentiële belang benadrukt van helikoptertransport voor de bedrijfsvoering bij een bepaalde (groep) ondernemer(s). Daar staat tegenover het toegeven aan individuele aanvragen op geïsoleerd liggende lokaties kan leiden tot een (omvangrijke?!) precedentwerking, en dus tot uitholling van ons net vastgestelde omgevingsbeleid luchtvaartterreinen! Dit effect moet zeker meegewogen worden, en is alleen met het ontwikkelen van nieuwe aanvullende criteria enigszins in de hand te houden.

Aanvraag helikopterlandingsplaats op recreatiepark De Heidehoek te Wezep (gemeente Oldebroek)

Het team B&S MERO/RU heeft al een eerste beoordeling uitgevoerd van dit initiatief, met de volgende bevindingen:

- Op voorhand (los van de exacte inhoud van het initiatief en van de visie van de gemeente Oldebroek) kan al geconcludeerd worden dat de beoogde lokatie strijdig is met het provinciale

omgevingsbeleid luchtvaartterreinen, waarin uitbreiding van het aantal helihavens alleen denkbaar wordt geacht op de regionale bedrijventerreinen.

- Hierbij hoort wel de kanttekening dat deze beleidsuitspraak in het omgevingsbeleid luchtvaartterreinen op dit moment nog beschouwd moet worden als een vorm van nieuw ruimtelijk beleid dat pas in 2010 door PS met de vaststelling van de Structuurvisie bedrijventerreinen formeel zal worden verankerd. Dit gegeven verandert overigens niets aan de beleidsintenties van de provincie.
- Van belang is verder dat het recreatieterrein De Heidehoek weliswaar net buiten de EHS / Natura 2000-gebied is gelegen, maar wel valt binnen de externe werkingssfeer die voor Natura 2000-gebieden geldt. Elke beweging met helikopters in dat gebied levert altijd een effect op het aangrenzende gebied, en is daarmee strijdig met provinciaal en rijksbeleid. Deze argumentatie geldt ook indien de initiatiefnemer (hypothetisch bedoeld!) een verklaring van geen bezwaar voor tijdig en uitzonderlijk gebruik zou willen aanvragen, bijvoorbeeld voor het organiseren van droppings. Zie daarvoor de tweede alinea, eerste zin onder paragraaf 3.4: "*Voor de Gelderse situatie worden nieuwe initiatieven (zowel waar het structureel als tijdelijk en uitzonderlijk gebruik betreft) in principe geweerd binnen het groen-blauwe raamwerk cq. de ecologische hoofdstructuur.*"
- CONCLUSIE: deze aanvraag past niet in het provinciale omgevingsbeleid luchtvaartterreinen, en dient derhalve te worden afgewezen.

Aanvraag helikopterlandingsplaats op bedrijventerrein Horstbeek te Hoevelaken (gemeente Nijkerk)

De gemeente Nijkerk is in april 2009 benaderd om medewerking te verlenen aan een helikopterlandingsplaats op dit bedrijventerrein, en heeft de initiatiefnemer bij brief van 30 oktober 2009 gemeld geen medewerking te zullen verlenen aan dit verzoek. Hierbij worden twee redenen aangevoerd:

- strijdigheid met het vigerende bestemmingsplan Bedrijventerrein Horstbeek (uit 1997), aangezien een helikopterlandingsplaats een aanmerkelijk zwaardere milieucategorie (5.1) heeft dan de milieucategoriën (1, 2 en 3) die in dit bestemmingsplan worden toegestaan;
- de inhoud van de nota Omgevingsbeleid luchtvaartterreinen Gelderland, en in het bijzonder het beleid voor helihavens zoals dat is samengevat in hoofdstuk 2 van deze notitie.

5. Bestaande helihaven in het nu voorbereide Park Lingezege

Bij het opstellen van het bestemmingsplan voor het provinciale project Park Lingezege is het team TALO/ROA gestuit op een probleem dat zich aandient met een helihaven nabij de Rijkerswoerdse plassen (aan de Kerkstraat te Elst). Hiervoor heeft de Inspectie Verkeer en Waterstaat een gebruiksvergunning afgegeven, op basis van de aspecten vliegveiligheid (afweging IVW) en openbare orde en veiligheid (afweging burgemeester). Deze helihaven is echter strijdig met het vigerende bestemmingsplan, terwijl dit tot dusverre nog niet tot gevolgen heeft geleid omdat de gemeente Overbetuwe hierop verzuimt te handhaven.

In de stuurgroep ter voorbereiding op het Park Lingezege is vastgesteld dat het niet wenselijk is om deze functie al bij voorbaat te legaliseren, zeker nu TALO/ROA heeft ontdekt dat de IVW tevens toestemming heeft verleend voor gebruik van het betreffende terrein door één-motorige vliegtuigen. TALO/ROA onderzoekt de mogelijkheden om hier in samenspraak met de gemeente Overbetuwe wat aan te doen.